

Мельниченко Олександр Анатолійович,

Макарова Вікторія Іванівна,

Харківський національний медичний університет, Харків

Косенко Аліса Володимирівна,

Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків

ЗАЛУЧЕННЯ «ГОСТЬОВИХ ЛЕКТОРІВ» ЯК СПОСІБ ПОКРАЩАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах підвищення рівня конкуренції на ринку освітніх послуг адміністрація та професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти (далі – ЗВО) докладають дедалі більше зусиль для покращання якості освітнього процесу: «оновлюють освітньо-професійні програми з урахуванням переліку інтегральних, загальних і спеціальних компетентностей та результатів навчання, Програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю, запитами стейкхолдерів» [3, с. 251] і траєкторіями кар'єрного розвитку випускників; «розширюють академічні свободи учасникам освітнього процесу, які безпосередньо причетні до підготовки фахівців» [1, с. 116]; невпинно підвищують «професійну майстерність професорсько-викладацького складу ЗВО» [2]; дотримуються принципів студентоцентрованості та нульової толерантності до фактів порушення академічної доброчесності тощо. Окремо слід відзначити реагування ЗВО на рекомендації НАЗЯВО щодо активнішого залучення до освітнього процесу «гостьових лекторів». Останнє, зрештою, й обумовлює актуальність даного дослідження.

Передусім слід відзначити, що практика залучення «гостьових лекторів» має декілька важливих аспектів, належне врахування яких спроможне реально покращити якість освітнього процесу у ЗВО, а саме:

– «гостьові лектори» не є заміною штатних викладачів; тим паче, що ті, почасти, виступають не лише як модератори, а й безпосередньо приймають

участь у такій події (артикулюють увагу здобувачів вищої освіти на найбільш значущих питаннях, уточнюють окремі положення тощо);

– слід вкрай ретельно добирати «гостьових лекторів» (як досвідчених практиків, так і визнаних представників академічної спільноти) з дотриманням наступних принципів: володіння цікавою (подеколи, унікальною) інформацією, що має практичну і/чи теоретичну цінність; вміння її «донести» до здобувачів; викладання матеріалу з використанням оригінальних (прийнятних для освітнього процесу) підходів;

– викладач освітнього компонента (далі – ОК) має погодити з завідувачем кафедри можливість залучення конкретного «гостьового лектора» та окреслити усі переваги такого співробітництва, а також посприяти висвітленню інформації про цю подію на сайті ЗВО та у пов'язаних з ним меседжах;

– здобувачів вищої освіти варто поінформувати про час і тему «гостьової лекції» (хоча вона може проходити і як дискусія, семінар, практичне заняття...), підготувати до «нового викладача» (ймовірно, іншого стилю викладання) та артикулювати увагу на його основні публікації (за їхньої наявності) за проблематикою такого заняття; його учасники можуть заздалегідь підготувати питання й передати їх «лектору», та/або мати змогу у зручній для усіх спосіб безпосередньо комунікувати під час «гостьової лекції»;

– «гостьові лектори» повинні врахувати специфіку контингенту учасників (рівень вищої освіти, спеціальність, вік...) і предмет вивчення ОК, у межах якого проводиться таке заняття;

– усі задіяні мають сформулювати адекватні цілі від участі у «гостьовій лекції» та докласти максимум зусиль для їх досягнення.

Варто також наголосити, що на якість освітнього процесу в конкретному ЗВО впливає не лише факт залучення «гостьових лекторів», а і запрошення у цьому статусі його викладачів до інших інституцій (у т.ч. ЗВО), оскільки це:

– свідчить про визнання високого рівня кваліфікації професорсько-викладацького складу даного ЗВО;

– підвищує особистий статус і статус свого ЗВО;

– дозволяє не лише поділитися з іншими власними ідеями, практиками, методиками викладання..., а й отримати натхнення та нові ідеї для подальшого професійного розвитку, проведення наукових досліджень тощо;

– уможливорює запозичення і адаптування до умов свого ЗВО надбання вітчизняних і/чи закордонних колег.

Отож, залучення «гостьових лекторів» (з числа досвідчених практиків і/чи визнаних представників академічної спільноти), а також запрошення викладачів ЗВО у цьому статусі до інших інституцій створює сприятливі умови для покращання якості освітнього процесу. Подальші наукові розвідки мають бути присвячені розробці теоретичних положень і практичних рекомендацій, спрямованих на підвищення результативності публічного управління розвитком вітчизняної сфери вищої освіти.

Перелік використаних джерел

1. Кравченко Ж.Д. Розширення академічної свободи як запорука покращання підготовки фахівців для галузі публічного управління та адміністрування. *Particularities of developing professional competencies in specialists in public administration and management: scientific and pedagogical internship*, December 4 – January 14, 2024. Riga, 2024. С. 116–118.

2. Мельниченко О.А., Дегтярьова І.О. Особливості формування професійної майстерності викладача закладу вищої освіти. *Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. уч.*, 21 березня 2023 р. Харків: Вид-во ХНМУ, 2023. С. 182–185.

3. Мельниченко О.А., Овчарова Ж.М., Чумаченко О.Ю., Кравченко Ж.Д. Оновлення освітньо-професійної програми як спосіб реагування на зміни умов підготовки управлінців для вітчизняної сфери охорони здоров'я. *Глобальні та національні тенденції у галузі наук про життя: збірник наукових праць*. Ніжин: НДУ Гоголя, 2022. С. 251–253.